

Històries de 35 hores

“**P**er 53 vots a favor i 30 en contra, el Senat dels Estats Units ha aprovat l'esmena Black per la qual s'obliga qualsevol empresa amb negocis interstatais i amb l'estranger a una setmana laboral de 34 hores...”

Aquesta notícia és completament certa. El petit detall és que data del 6 d'abril... de 1933. La reducció de la jornada laboral és una iniciativa gairebé tan antiga com la història de la civilització econòmica.

Es clar que al principi, des d'aquella època de les 80 hores la setmana, al segle XIX, es tractava sobretot d'una lluita contra la pura explotació física del treballador.

Va ser amb la pavorosa crisi dels anys trenta i els seus exèrcits de parats, quan va començar de veritat la lluita per reduir la jornada com a forma de repartir el treball, i crear ocupació. Als Estats Units, la crisi era tan forta que, per evitar que s'enfonsés tot el sistema, algunes grans empreses (com Kellogg's, Sears Roebuck o la Standard Oil) es van apuntar de forma entusiàstica a la idea. Per no acomiadar més gent, van reduir les jornades fins a només 30 hores la setmana.

I, més enllà d'aquestes empreses, la pressió social va acabar fent reaccionar el mateix Senat, que va aprovar l'esmena Black, la de les 34 hores. Del Senat, la iniciativa va passar com és preceptiu a la Cambra de Representants. Allà va ser molt ben rebuda, i va començar un tràmit que es pensava que portaria ràpidament cap a la seva aprovació definitiva.

Però no va ser així. El mateix president Roosevelt, pressionat per les grans corporacions del país, es va encarregar de bloquejar l'esmena. Li feia por que, a llarg termini, les 34 hores fossin poc per a la potència econòmica del país. A canvi d'aquest bloqueig, Roosevelt va concedir als sindicats més poder en la negociació col·lectiva i, sobretot, el suport federal en la defensa dels seus drets. Després, o gairebé al mateix temps, vindria la pluja d'iniciatives engrescadores del New Deal. I després els milions de llocs de treball generats

per la maquinària militar de la guerra contra els nazis. I, després, els nous mercats d'Europa afavorits pel Pla Marshall...

Parlem ara dels nostres dies. Estats Units ja no té cap exèrcit de parats, sinó tot el contrari: segons diuen les estadístiques, una de les millors taxes d'atur del món. Els més crítics afirmen, però, que, salvant totes les distàncies amb la tragèdia dels anys 30, l'exèrcit de parats s'ha substituït per un exèrcit de "subempleats". I, mentrestant, el professor Jeremy Rifkin va pregonant la seva tesi de "la fi del treball"...

A Europa, la situació és diferent. Hi ha 18 milions de parats, la pitjor xifra des de la postguerra. No hi ha en canvi tants marginats ni "subempleats" com als Estats Units. Però les teories sobre la fi del treball també fan furor.

Ara, a l'estat francès, com ja va passar fa tres o quatre anys, reneix el debat sobre la reducció de jornada. Aquesta vegada, amb els socialdemòcrates governant o col·laborant en dotze dels quinze governs comunitaris, el debat potser acabarà en alguna cosa més que bones paraules. I, més enllà de la influència socialdemòcrata o de la pressió social que puguin fer els sindicats, sembla que bufen nous vents en el panorama de l'economia global.

No va ser cap sindicalista provocador, sinó un dels màxims gurus del *management* mundial, l'economista Stephen Roach, qui va advertir fa pocs mesos des del *Financial Times* de "l'angoixa al llogaret global". Roach va ser el pare de les teories de les reestructuracions d'empreses (amb els seus acomiadaments en massa) que hem viscut els darrers anys. Després, encara no fa un any, va dir que potser s'havia anat massa lluny amb les reestructuracions. Ara es confessa preocupat per la possibilitat d'una "reacció" dels treballadors. Una reacció que, segons ell, els pròxims anys pot inclinar la balança del poder econòmic cap al món del treball en lloc del món del capital. ■

ALBERT CLOSAS

“A França reneix el debat sobre la reducció de jornada. Aquesta vegada, amb els socialdemòcrates governant en dotze dels quinze governs comunitaris, el debat potser acabarà en alguna cosa més que bones paraules.”